

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/10/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200230
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3013200230.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: P. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, zast. JUDr. Jánom Vaškom, advokátom, AK so sídlom v Prievidzi, Podjavorinskej 3, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. januára 2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/84/2013-34 zo dňa 4. novembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. novembra 2013, č. k. 15Sd/84/2013-34, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 7. januára 2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) priznala navrhovateľovi od 18. októbra 2011 invalidný dôchodok v sume 242,30 Eur mesačne. Podľa § 82 zákona a v súlade s opatrením Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z. z., ktoré ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky, mu bol od 1. januára 2012 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 250,30 Eur mesačne a podľa § 82 a § 293ce zákona a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, mu bol od 1. januára 2013 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 256,20 Eur mesačne. Za invalidného bol uznaný z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa názoru navrhovateľa jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 85%, pričom invalidný dôchodok mu mal byť priznaný 3 roky spätne.

Krajský súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu navrhovateľa, napadnutým rozhodnutím

odporkyne, posudkovým spisom, dávkovým spisom, stanoviskom právneho zástupcu navrhovateľa a zástupkyne odporkyne, ako i ostatným spisovým materiálom. Vzhľadom k objektívnemu posúdeniu zdravotného stavu navrhovateľa súd v posudzovanej veci nariadil posudkovému lekárovi ústredia odporkyne vypracovať doplnok o zdravotnom stave navrhovateľa a MPSVZČ k pôvodnej lekárskej správe.

Krajský súd z posudkového a dávkového spisu zistil, že navrhovateľ pracoval ako traktorista, vodič, robotník. Bol uznaný invalidným od 18. januára 2011 na MPSVZČ 45%+10%. V rámci zrušujúceho rozhodnutia súdom a odvolacieho konania po opakovanom prerokovaní bol posúdený jeho zdravotný stav dňa 21. marca 2013 a 21. augusta 2013 lekárom ústredia odporkyne v Trenčíne. Závery lekára boli totožné.

Ako ďalej uviedol krajský súd doplneným posudkom posudkového lekára so sídlom v Trenčíne - MUDr. X. Y. (vykonaný na základe pokynu súdu) bol deklarovaný záver v rozsahu, že navrhovateľ bol uznaný naďalej za invalidného z dôvodu, že má MPSVZČ 55% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Po preštudovaní predložených lekárskejších správ a vlastného vyšetrenia komisia konštatovala, že skutkový a zdravotný stav navrhovateľa je naďalej objektívne zdokumentovaný, nie sú rozdiely medzi závermi odborných vyšetrení a ich posúdením. Od posledného posúdenia sa zdravotný stav navrhovateľa v rozhodujúcej diagnóze nezmenil, nie je možné priznať MPSVZČ na 85%, nakoľko ochorenie chrbtice má najvyššiu mieru poklesu a ani ostatné ochorenia spolu v sumare nemôžu dosiahnuť navrhovanú mieru. Dátum vzniku invalidity bol správne určený, t.j. od skončenia podpornej doby pre poberanie nemocenského, uznanie invalidity 3 roky dozadu nie je možné ustáliť. Celkovo nie je dôvod na zmenu posudku zo dňa 21. marca 2013. Kontrolná lekárska prehliadka určená nebola.

Podľa názoru krajského súdu vysloveného v odôvodnení napadnutého rozsudku príslušné posudkové komisie posúdili dostatočne aj na základe vlastných vyšetrení zdravotný stav navrhovateľa. Všetky posudky sú po stránke medicínskej zdôvodnené a v zásadných otázkach si vzájomne neodporujú. V súčasnosti zdravotný stav navrhovateľa neodôvodňuje zmenu pre iný záver, než aký prijali posudkové komisie pobočky a dve nezávislé komisie ústredia odporkyne. Navrhovateľ v konaní nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol v čase posudzovania jeho zdravotného stavu a rozhodovania odporkynou ustálený.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O.s.p. z dôvodov podľa § 205 ods.2 písm. d/ a f/ O.s.p., rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a súčasne navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.

Uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko navrhovateľovi nebol zvýšený invalidný dôchodok 3 roky spätne dozadu s MPSVZČ vo výške 85% a to v súlade s jeho zdravotným stavom objektívne zdokumentovaným v zdravotnej dokumentácii. Uvedenou skutočnosťou sa nezaoberal ani krajský súd, pričom sa sústredil len na MPSVZČ, ktorú dokonca MUDr. X. Y. znížil z 55% na 45%, hoci v jeho zdravotnej dokumentácii je zdokumentované zhoršovanie jeho zdravotného stavu.

Poukázal na to, že rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné, pretože z neho nie je zrejmé, z akého dôvodu mu nebola priznaná MPSVZČ vyššia podľa Prílohy č. 4 k zákonu. V tejto súvislosti poukázal tiež na stovky prípadov, kedy posudkové komisie rozhodli nesprávne a zjavne v rozpore so skutkovým stavom, pričom rozhodovali zaujato a v tejto súvislosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. januára 2013, sp. zn. 7So/25/2012, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky jednoznačne a objektívne zhodnotil úroveň rozhodovania posudkových komisií odporkyne.

Ďalej uviedol, že sa nestotožňuje so závermi odporkyne ani súdu, že jeho zdravotný stav bol objektívne zhodnotený, pretože to nie je pravda. Rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko odôvodnenie MPSVZČ len s poukazom, že túto určili posudkoví lekári odporkyne, ktorí sú jej zamestnancami a sú ňou platení a ktorých objektivitu a zaujatosť navrhovateľ namietal, je absolútne nedostatočné. Súd neodôvodnil, z akého dôvodu bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok odo dňa 18. novembra 2011 a nie spätne 3 roky dozadu.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené.

Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pochybnosti navrhovateľa, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené vyšetrovaniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jeho nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 - 8 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v Prílohe č. 4.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav.

Predmetom súdneho konania prvostupňového ako i odvolacieho bolo na základe návrhu navrhovateľa (opravného prostriedku) preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 7. januára 2013, č.

XXX XXX XXXX 0, ktorým podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona bol navrhovateľovi od 18. októbra 2011 priznaný invalidný dôchodok v sume 242,30 Eur, pričom následne bol od 1. januára 2012 zvýšený na sumu 250,30 Eur mesačne a od 1. januára 2013 na sumu 256,20 Eur mesačne. Za invalidného bol navrhovateľ uznaný z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza, ktorého výsledok je uvedený v Lekárskej správe z 9. novembra 2011. Navrhovateľ sa domáhal zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 85% a priznanie invalidného dôchodku 3 roky späťne.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou spísanou dňa 18. októbra 2011 požiadal sociálnu poisťovňu o invalidný dôchodok, ktorý žiadal priznať od 18. novembra 2011. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Prievidza zo dňa 9. novembra 2011, ktorý bol vypracovaný na základe žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok, je navrhovateľ invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom posudku, ktorý je súčasťou napadnutého rozhodnutia odporkyne, posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľa a zistené zdravotné postihnutie zaradil podľa Prílohy č. 4 k zákonu do príslušnej kapitoly.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľa bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza dňa 5. marca 2013 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 21. marca 2013. Posudkoví lekári sociálneho poistenia zotrvali na pôvodnom posudku, že navrhovateľ je od 18. novembra 2011 invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Na základe dožiadania Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sd/84/2013 zo dňa 5. augusta 2013 o doplnenie posudku vo veci nesúhlasu s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol vypracovaný doplnujúci posudok dňa 21. augusta 2013, podľa ktorého navrhovateľ je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 55%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil TEP vľavo - kapitola XV, oddiel G, položka 44.1 - 45% (z rozmedzia 35-45%) so zvýšením percentuálnej miery poklesu o 10% za iné zdravotné postihnutia a to dorzalgia LS, následky úrazu ľavej ruky, koxartróza vpravo stredne ťažká.

Posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia, ako aj v konaní o opravnom prostriedku a na základe dožiadania krajského súdu, na základe predložených odborných lekárskeho nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že nie je možné vyhovieť požiadavke navrhovateľa a priznať mieru poklesu schopnosti vo výške 85%. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie bola podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 44.1 určená v maxime rozpätia, t.j. 45% a navýšenie za ostatné zdravotné postihnutia o 10%, t.j. spolu 55%.

Dátum vzniku invalidity je určený po skončení podpornej doby, t.j. od 18. októbra 2011. Spätné uznanie invalidity nie je možné, nakoľko navrhovateľ pred dátumom 5. januára 2011 nebol uznaný práceneschopný. (Navrhovateľ bol uznaný dočasne PN pre svoje ochorenia od 5. januára 2011 do 12. júna 2011 a potom od 5. septembra 2011 do 17. októbra 2011)

Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní náležite posúdený, považuje odvolací súd za nedôvodné, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Navrhovateľ v správnom konaní nepreukázal, že jeho zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod nepochybovať. Posúdenie zdravotného stavu a kvalifikácie

rozhodujúceho ochorenia i miery poklesu zárobkovej činnosti v zmysle Prílohy č. 4 k zákonu vykonali posudkoví lekári v súlade so zákonom. Správne zaradili jeho zdravotné postihnutie podľa Prílohy č. 4 k zákonu a odôvodnene určili mieru poklesu zárobkovej činnosti na hornej hranici percentuálneho rozpätia a za iné zdravotné postihnutia priznali navýšenie v maximálnej miere 10%.

V konaní súdu taktiež odvolací súd nezistil žiadne nesprávnosti, na ktoré navrhovateľ poukazoval vo svojom odvolaní.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Ak by však v budúcnosti došlo k zmene zdravotného stavu navrhovateľa a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľ opätovne požiadať o invalidný dôchodok a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.